

Redacție: Administrație,
Sf. Tipografie
Brașov, piață mare Nr. 30.
Scrisori neframate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retină.
INSETATE se primește la Admi-
nistrarea în Brașov și la ur-
mătoarele librării de anunțuri:
In Viena: M. Duiles, Heinrich
Schulte, Rudolf Mosse, A. Oppen-
bach, Nachfolger; Anton Oppen-
bach, J. Lippmann, in Budapest: A. V.
Goldberg, Eckstein Bernád, in
București: Agence Hauss, Suc-
ursală de Bucovine; in Hamburgh: Karoly Leibnitz.
Prețul inserțiilor: o serie
garmon po e coloană 8 or. și
Mier. timbru pentru o publica-
care. Publicările mai doze dnyă
tară și invioală.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 or. sau 30 bani.

„Gazeta” ieșe în săptămână.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe săptămână
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe săptămână
luni 20 fl., pe trei luni 10 fl.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la totă oficiile
postale din Intră și din afară
și la adăcoleceri.
Abonamentele pentru Brașov
administrație, piață mare,
Târgui Inuiu Nr. 30 etajul
I: pe un an 10 fl., pe săptămână
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 er.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar cu v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele căt și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANTUL LVIII.

Nr. 234.

Brașov, Sâmbăta, 21 Octombrie (2 Noemvrie)

1895.

Enunțările dela Iași.

Brașov, 19 (31) Octombrie v.

Cetitorii noștri vor fi așteptând sără îndoelă să ne pronunțăm și noi asupra declaratiunei, făcute în adunarea dela Iași de către actualul ministru-președinte român. Si cu drept cuvînt așteptă ei acăsta dela noi, pentru că e vorba aici de cestiu națională și de poziția, ce-o ia guvernul român față cu ea.

Constatăm înainte de tîrce, că declaratiunea d-lui Dimitrie Sturdza își are scopul ei explicit: de a delătura bănuielile, ce le-a deșteptat la Viena și Pesta atitudinea în cestiu națională a d-sale și a soților d-sale, cât timp au fost în opoziție.

Si acest scop, precum se vede din vocile diareelor dela Viena și Pesta, l'a ajuns d-l Sturdza pe deplin.

Constatăm așă-déră, în rîndul al doilea, că declaratiunea a fost făcută nu pentru linștirea noastră a Românilor de dincóce, ci pentru linștirea stăpânitorilor monachiei noastre, cu care România așă susține amicabile raporturi.

Importanța enunțările ministrului-președinte Sturdza pentru noi se manifestă dér mai mult numai mijlocit, prin efectul, ce-l poate avea asupra factorilor conducători ai monachiei noastre în ce privesce tratarea ce-o întimpină din parte-le.

Scim noi forte bine de ce e vorba aici. Gogorita „irredentismului” și a „daco-românismului” își are însemnatatea sa specifică pentru tîrce părțile, ce sunt în joc în cestiu națională română. Altă însemnatate are ea pentru noi Români de dincóce, alta pentru guvernul român, alta pentru Români independenti de dincolo și cu totul alta pentru guvernul unguresc și

pentru contrarii românișmului în genere.

D-l Sturdza, când a fost în opoziție a făcut aspre imputări guvernului conservator, pe cuvînt că n-a intervenit pentru ușurarea sortii Românilor din Transilvania și Ungaria. D-sa a indicat chiar, în marele său discurs dela Senat, în ce direcție guvernul român, după părerea sa, ar fi trebuit să se facă mijlocitor în cauza noastră.

N'a cerut însă d. Sturdza față cu adversarii noștri în acel discurs nimic, ce s-ar fi putut tălmăci ca „irredentism” său „daco-românism”, ci a stăruit mai mult numai asupra respectării și execuției legii de naționalitate existente și a reclamat libertate de dezvoltare pentru școală și biserică Românilor de dincóce. Postulatul acesta abia cuprinde o parte minimală a postulatelor noastre naționale și totuși contrarii noștri i-au imputat, că face „irredentism” și „daco-românism”.

Ajuns acumă în fruntea guvernului român, d. Sturdza s'a grăbit de-a depărta dela sine bănuielile de teliu acesta. De aici vine, că declararea sa privitor la neamestecul în afacerile interne ale Ungariei este precedată de-o condamnare ex cathedra a pretinsului „irredentism” și „daco-românism”.

Noi cei de aici dăm, pe baza experiențelor noastre, cum am dis, o însemnatate cu totul alta „irredentismului” și „daco-românismului”, cu care ne acușă contrarii noștri.

Unul din diareele unguresc „Neues Pester Journal”, dice, că „irredentismul” și „daco-românismul” este în România numai un mijloc de luptă al partidelor.

Admitând noi chiar, că ar fi așa, întrebăm: nu este ore acel „irredentism” și „daco-românism” de-o sută de ori mai mult un mij-

loc de luptă al partidelor maghiare în contra noastră?

Si déca așa este, atunci trebuie să mai întrebă: în ce consistă în realitate acel „irredentism” și „daco-românism”?

Cuvîntul „irredentism” e de-o dată mai nouă, e luat dela Italieni, dér încă pentru „daco-românism” este un termin fîrte vechiu, inventat chiar de Maghiari, și folosit de ei ca mijloc de luptă în contra Românilor de dincóce, de pe un timp, când actualul ministru-președinte român pote încă nică nu umbla la scolă.

La noi e privit așă de către elementul dela putere ca „irredentist” și „daco-romanist” tot Românum, care își apără dreptul său de existență națională în patria sa și care pretinde garanță reală de autonomie pentru asigurarea acestui drept.

Maghiarii dic: a recunoscere Românilor dreptul de existență ca nație în acest stat și a-le da o autonomie și o dietă provincială ar însemna a le da mijloacele pentru ca, întărinindu-se, să se pote mai tardiv rupe de Ungaria; ei trebuie dér să se supună dictatului nostru și să se multumescă cu drepturile individuale cetătenesci, ce li-le dăm noi sub condiție, ca să îmbrățișeze limba și cultura maghiară.

Toți cari aspiră așă-déră la o viață și dezvoltare națională deosebită de viață și dezvoltarea maghiară, sunt priviți de stăpânitorii noștri ca elemente periculoase unității statului, ca „irredentiști” și „daco-români”.

Etă realitatea despre „irredentism” și „daco-românism”. Etă de ce d-l Sturdza a fost asemenea învinuit cu aceste epitete, când se află în opoziție, și-i ridică glasul în contra persecuției elementului românesc din Transilvania și Ungaria.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

O aventură în Venetia.

(Fine.)

Ewald păsi de-a lungul părelui pînd cu precauție, pînă ce dete cu mână de ivorul unei ușă. O deschise. De-o dată apără o lumină prin întuneric, într-o ferestră mică. Apoi dispără, și o femeie în toaletă cam negligată se ivi pe pragul ușei, înțînd în mână dréptă o lampă cu oleu, mică, italiană. Cu acăsta lumină în față strînului și apoi il întră ce doresce.

Ewald vorbia cam rîu italienesc, dărătuș o întrebă, cum ar putea el ajunge la otelul său.

Femeia însă clatină din cap și disse „Non capito, Signore, avante!” Si cu aceea invita pe tinérul bărbat să intre în o odă din parter, ii oferă un scaun, și se deține.

După cîteva minute apără femeia din nou și provocă pe artist să-i urmeze la Signora. Ea piecă înainte cu lampă, și o scară și deschise o ușă, prin care Ewald intră într-o odă spațiosă și întocmită cu confort. Un candelabru lumina odaia, și

dama, care se sculă la intrarea lui, era însoțită de frumusei necunoscute, pe care o urmărește înțîrul bărbat cu atâta interes.

Părea, că nu l' observă, și l' întrebă în limba francesă, că în ce mod a ajuns în casa ei.

Ewald ii răspunse, că fiind el artist umblă prin tîrce părțile interesante ale orașului, pentru de-a descoperi lucruri frumuse. Astfel a fost încântat și de ornamentele admirabile ale porții vechi dela casa ei, apoi esaminând o mai de-aprōpe a deschisă și în fine a rătăcit prin coridore.

Dama părea a înțelege totul. „Dér”, disse că „e ou nepuțină a-te conduce acum după miecūl noptii afară. Cheia porții o păstrăză păzitorul casei și prin deșteptarea lui din somu s'ar cauza prea mare sgomot. Nu rămâne altă, decât să fi pentru noaptea acăstei óspele meu. Adeseori am placerea de-a găzdui cu qilele pe fiul meu și pe amicul său, cari de present călătoresc prin strînătate. Odăile stau deci gata. Dîua începe aci des de dimineață. Nu ești silit, să mă aștepți, ci te potă depărta, când îți place, prin pôrta, care tot-déuna stă deschisă. Sper, că apoi în decursul qilei vom avea fericirea de-a te vedea la noi. Dic noi, deoarece fiica mea de sigur încă aprîne-

părerea mea! Permite-mă deci să-ți ofer odaia!”

Intre astfel de împrejurări tinérul artist n'avea ce să facă, și inima lui bătea de bucurie, că va pute face cunoaște cu frumusa necunoscută. O stea norocosă l'a condus aici, și găndia el, urmând în cea mai bună disposiție pe dama amabilă, care de-asemenea luase în mână o lampă mică italiană și-i lumina înainte.

Ajunseră éraști într'un corridor mare; aci călăuză urcă căteva trepte late, apoi se întorse spre stânga și începă a păsi în jos pe o scară îngustă în formă de spirală, unde lui i-se părea, că merg forte atunci. Lampa lumina tîrte slab și lăsa să se vadă fugitiv nesce părăți de scanduri. În fine dama se opri înaintea unei ușă mică, scosă din busunar o cheie și o deschise.

Intrarea într-o odă spațiosă, ce avea o singură ferestră, și aceea sus situată și provăzută cu nesce gardine lungi. De-a lungul unui părete era aşezată o sofa, a cărei plăpomă ajungea până jos pe podea. O perină frumos brodată invită la somn și la comoditate plăcută. Pe masa de lângă sofa era o lampă de argint, pe care dama o aprinse.

Décă déră d. Sturdza a aflat de lipsă a condamna „irredentismul” și „daco-românismul”, de sigur n'a putut să aibă în vedere realitatea stărilor, ce au dat nascere acestor învinuiri nebasate; er cum că asemenei nisună de fapt nu există, o recunoște d-l Sturdza destul de clar în declaratiunea sa.

Prin urmare d-sa s'a apără de fapt contra unei suscipții vague, de caracter cu totul subiectiv, care n'are altă basă reală, decât pote dorința guvernelor austro-ungare, ca în România să inceteze ori-ce mișcare națională în favorul nostru.

Asigurării d-lui Sturdza, că nici n'a stat mai departe de intenționile d-sale ca un amestec în afacerile interne ale Ungariei, i-a premerg apărarea contra învinuirei amintite, ca și când print'asta ar fi voit să dea o mai mare greutate acelei asigurări.

Si aici se începe acel „transformism de nevoie” al d-nului Dimitrie Sturdza, de care vorbesce „Nemzet”, organul guvernului ung.

Nu voim să cercetăm după motivele, ce au putut contribui la atitudinea primului ministru al regelui Carol, mai ales având în vedere cuvințele, ce ni le-a adresat odinioară fericul Ion Brătianu nouă Ardeleanilor, dicând: „să nu voi să să dată direcție politice noastre“.

Nu voim să cercetăm nică intră că declarăția de față a d-lui Sturdza vine în conflict cu acuzațiile, ce le facea, ca și al oponenției, guvernului de atunci, căci acăsta este o cestiu internă, ce privesce partidele de dincolo.

Ceea ce însă suntem nevoiți și datorii a face, este, de-a ne exprima părerea de rîu, că ministrul-președinte român s'a simțit astfel necesită — fiă prin ori și ce momente, de-o ordine mai mică ori mai înaltă

Cu un afabil „Doani bene” se despărță apoi, închidând după sine incetinel ușă.

Ewald rămase acum singur cu gândurile sale. Ce aventură interesantă! Oare cine erau damele, cari locueau într'acest labirint? Se uită cu curiositate în juru-i. Pe o măsuță laterală stătea o sticlă cu vin lângă un păhar cu apă rece. Artistul era forte esofat de căldură și de umblatul indelung. Începă a-se desbrăca, și puse césornicul, acul și inelele pe masă, se spăla pe mâini și pe față, beu apoi pușină apă, dărăvinul nu' atinse. Doria să se odihnescă. Pășind încădată de-a lungul odăii i-se pără curios, că în potriva datinei Italianilor, ea era provăzută cu podine de lemn, văpsite în formă mosaicului. Se apropiă apoi de pat, ridică plăpoma, stinse lumina și se aruncă ostenit cum era, pe saltăuă invitatore.

Dér în acel moment salteaua sofei se cufundă și tinérul artist se trezi într'o adêncime umedă. Da, era apă, în care cădu el.

Numai o jumătate de secundă dură spaima lui. Apoi se născu boldul de esitentă, și el devine deodată domn al situației. Cu brațele sale puternice începu a inota prin valurile reci. Cum observă el îndată, era un canal îngust, de cări Ve-

— de-a se pune în poziția de defensivă față cu nisice învinuirile nedrepte și netemeinice, și de-a face acea declarație, care, cum ne-am putut convinge din vocile diarelor vienese și pestane, anevoie va pute contribui să schimbe gândul stăpânitorilor noștri, în ce privește tracarea lor față cu România din monarchia habsburgică.

Cu toate aceste enuncațiunile dela Iași au și o importanță nemijlocită, favorabilă pentru noi Români din Transilvania și Ungaria.

Ele ne fac să pătrundem mai bine situația reală, ce s'a creat poporului nostru în cei trei-decări de anii din urmă și ne întăresc în convingerea, că dacă este vorba de-o ameliorare a sortii noastre, acă atât de târziu încă nu am reușit să obținem și jertfele, ce trebuie să le aducem cu încordarea tuturor puterilor noastre pentru a-o face cu putință.

Sărtea noastră e în mâna noastră și dela noi și numai dela noi atât de primul rînd viitorul nostru.

Acăsta am quis'o necurmat și acăstă salutară învețătură o putem trage și din enuncațiunile dela Iași.

CRONICA POLITICA.

— 20 Octombrie.

Compatriotii noștri maghiari își fac speranțe fantastice cu privire reușita sărbărilor milenului. Abstragând dela multe alte, ce au incercat și încercă ei, numai ca festivitățile arangiate cu acea ocazie să fie cât se poate de splendide, guvernul ungar a adresat acum pe calea ministerului de externe către toate curțile europene invitații la festivitățile milenare. Ambasadorul austriac din Berlin Szögyeny-Marich deja a anunțat guvernului ungar, că împăratul Wilhelm, marele duce de Baden și prințul Henric de Prusia au promis sigur participarea lor la sărbării. Diarele maghiare afirmană mai departe, că vor lua parte la sărbările milenare de sigur și următorii regi și principi: regele Carol al României, Alexandru al Serbiei și regina Spaniei; prințul de Neapole, prințul de Wales și contele de Flandria.

*

„K. Ert.“ primește din București scirea, că Liga română din București își de-cum n'ar fi mulțumită cu direcțiunea politică, desvoltată de ministrul-președinte Sturdza în vorbirea sa dela Iași. Conducătorii Ligiei, cum dice numitul diar, au de gând să continuă lupta, care are de scop realizarea programului naționalităților, stipulat la Budapesta. Presidiul Ligiei a îndreptat către subcomitete o circulară subscrise de Ure-

neția posede nenumărate, și în adâncimea căror multe vieți omenesci s-au scufundat și au amuțit pentru veciă.

Ewald fusese totdeauna un notător esențial și predomina cu dibăcia acest element. Si aci numai dibăcia și perseveranța îl mantuiră din gura morții. Inotă tot mai departe prin adâncime, neobosit, până în fine audii voici și se tredă pe mare.

O gondolă stetea legată de treptele unei scări de marmură. Probabil că un amorezat făcea serenadă adoratei sale. În tot casul era o mână de ajutor intinsă celui ostenit. Fu tras în luntre, îl înveliță în saltele, și Ewald îndată cădu într-un somn greu.

In dimineața următoare, intors în otel, tinerul artist numai decât facă arătare despre aventura lui îngrozoitoare. Era vorba acum să arate casa poliției. Dér să vedi minune! Nu mai putu afla părțea vechiă, și ar fi crezut, că totul fusese un vis, de căci nu-i demuestra realitatea întemplierii imprejurării, că-i lipseau brilantele și totu banii.

Artistul părăsi în curând Veneția, fără de-a mai fi putut vedea pe dama albă, frumoasă, der misterioasă.

(„Pol.“)

chiă, prin care aceste sunt provocate, a ridică taxele dela membri, de-orece Liga își va continua activitatea. Chiar și în cercul elementelor mai moderate ale partidului liberal, încheia „K. Ert.“, a produs acest pas o desaprobată hotărîță.

Din București i-se anunță lui „Pest. Ll.“, că ministrul de interne a provocat pe prefectii din ținuturile de lângă gura Dunărei, să urmărească forte atenții evenualele mișcări între populaționea bulgară și rusescă din districtele lor. Ministrul de resbel a ordonat să se înmulțească numărul năilor, cari au de înălțat serviciul polițian între Galați și Sulina.

„Oficial Reuter“ primește din Constantinopole scirea, că Pórtă a adresat o circulară către reprezentanții ei din străinătate, în care declară, că Armenii au provocat turbările prin provincie. Ordinea ar fi acum eră restabilită, cu excepția cercului Baiburg, unde amenință în continuu pe Mohamedanii o bandă de 400 Armeni armăți. Pórtă a hotărât, să se conchieme rezerviștii și soldații, cari au fost concediați, pentru ca cu ajutorul acestora să se potă introduce reformele. Mobilisarea este însă îngreunată prin lipsa materială.

Epilog la întemplierile din Agram.

Folia oficială abia acum publică autograful președintălui, prin care monarchul împarte distincțiuni între căță-va funcționari înălță crotalii din incidentul petrecerei sale în Agram.

Imprejurarea, că publicarea acestui autograf se face atât de tardiv, cum și faptul, că căpitanul de poliție Zoracz, cum și directorul de secție Krnyadi nu sunt cuprinși în autograful președintălui, a făcut o bună impresiune în cercurile șoviniștilor maghiari.

Distinții sunt: Stefan Kovacevici, fășanul comitatului Agram, cu crucea de cavaler a ordinului Leopold; Adalbert Chlap, consilier de secție în guvernul Croației, Slavoniei și Dalmației, și Mošinshy, primarul Agramului cu ordinul coroanei de fier cl. III; Emil Smrekar, secretar în guvernul Croației, Slavoniei și Dalmației, și Ferd. Haj, avocat în Agram, cu crucea de cavaler al ordinului Francisc Iosif; în fine Carol Mondecar, comerciant în Agram, cu crucea de aur pentru merite.

Eșirea lui Iuliu Jellacic din sinul partidei naționale croate a fost luată la cunoștință din partea partidei pe lângă observarea, că partida respinge cu hotărîre atât insinuația, că ea s'ar fi abătut dela principiile, de căci a fost condusă în ultimi 12 ani, că și acuzațiunile ridicate contra conducătorului său a Banului Khuen-Hedervary. De-asemenea a luat la cunoștință eșirea din partidă a lui Czerkovits, pe lângă observarea, că și astă partida ar fi fost nevoită să-și schimbe din sinul său, fiind că mai de multe ori a lucrat în contra principiilor sale.

In ședința dela 30 Oct. a dietei provinciale croate, deputatul Barcici a adresat Banului o interpelare de următorul cuprins: Conlucrată Banul la stabilirea programului de primire a Majestății Sale în Agram, și, de căci a conlucrat, cum pote el să justifice faptul, că cu ocazia unei sărbării de caracter curat autonom, monarchul la intrarea sa în capitala croată a avut lângă sine pe ministrul-președinte unguresc și nu pe Banul croat? Cum justifică Escoelența Sa faptul, că pe edificiile publice de pe teritoriul croat și în special pe părțea de triumf a Agramului au fost arborate steaguri ungurescă? Cum justifică faptul, că la primirea în audiță a deputației orașului Fiume Banul n'a fost de față? Si în fine, are Escoelența Sa de gând, ca având în vedere imprejurările, că ar dat naștere demonstrațiunilor din piata Jellacic, să dispună sistarea cercetărilor pornite contra studentilor acuzați pentru demonstrații?

La astă Banul Hedervary a răspuns,

provocându-se la declarațiunile oficiale, că Ungaria nu volesce să se amestecă în afacerile interne ale Croației. Ministrul-președinte însă nu este numai ministru-președinte unguresc, ci și comun, și ca prim-ministrul coroanei este responsabil pentru orice pas, ce se întâmplă pe teritoriul coroanei S.-lui Stefan. Pe teritoriul Croației și el s'aflat în suita Majestății Sale. Cât pentru studenți, Banul dice, că din modul violență, cum s'a făcut demonstrația, spore, că ei au fost indemnizați la comiterea faptelor, eră de căci acum suferă, răspunderea pentru asta cade în sarcina acelora, cari i-au sedus la fapte. Asigură, că de căci la Budapesta s'ar fi ars standardul croat, guvernul unguresc ar fi pedepsit cu asprime acest fapt.

Cât pentru Fiume, e rezolvată numai cestiușa teritorială, eră alta nu; de aceea el nu s'a putut amesteca în lucru. Observă, că în 1891, când monarhul a fost în Fiume, standardul croat a fost arborat pe totă ediția publică ale acelui oraș. Pe studenți nu-i pote libera, deoarece dreptul să o lițiunei se ține esclusiv de regele; va stăru înălță, ca cercetările să decurgă mai repede.

La o replică a lui Barcici, Banul se declară solidar cu enuncațiunile făcute de ministrul-președinte Banffy în cestiușa acăsta. Deputatul Rusci strigă atunci: „Infația!“ Banul, continuând, dice, că o punere în privința abolirii nu poate face, deoarece însuși regele a fost cel dintâi, care a condamnat faptul prin aceea, că l'a numit fapt punibil.

Responsul Banului a fost luat la cunoștință prin majoritate de voturi, în contravîntenie oposiției.

Dr. Ituzici interpellă apoi pe președintele, că pentru ce adunarea provincială n'a fost prezentată corporativ regelui, și pentru ce pe clădirea adunării provinciale a fost arborat standardul unguresc?

Președintele Gyurgevici răspunde, că el a vorbit regelui în numele întregiei adunării provinciale. Standardul a fost arborat din partea comitatului, a cărui proprietate este clădirea. La astă adăună Banul declară, că standardul a fost arborat din oriuul lui.

Si acest răspuns a fost luat la cunoștință numai prin majoritatea voturilor gubernamentale.

Cauzele schimbării guvernului român.

Asupra cauzelor, căci au provocat recenta schimbare a guvernului și mai cu deosebire chiamarea liberalilor la cărma Statului, un corespondent din București trimite diariului „Pester Lloyd“ următoarea expunere:

Regele, singur și cu pregeuțare, a îndrumat lucrurile să, cum corespundeau intențiilor sale. Regele urmăresc scopul să inaugureze un nou sistem cu privire la succedarea partidelor politice la guvern. Cunoscând, că Senatul și Camera din România nu sunt un barometru exact al opiniei publice, pentru că ambelor le lipsește independentă față de influențele guvernamentale. Regele a trebuit să fie însuși la ideea că, spre a aduce moravurile și obiceiurile politice într'un curs regulat, e indispensabilă intervenirea la timp a Coroanei. Astfel, în loc de a aștepta, că regimul conservator să fie răsturnat printre nouă coalitie, ceea ce nu se putea face fără conflicte violente și fără încurcături mari, și ar fi adus peste țară o perioadă de turburări, Regele a preferit a preveni evenimentele și a transmite cu voință liberă puterea unui partid organizat.

Cu chipul acesta Regele a scăpat tăra de o perioadă de agitație și de lupte îndărjite între partide, ce au însoțit până acum orice schimbare de sistem în guvern. Pentru prima oară Regele Carol a aplicat acest sistem, prin care a dovedit totodată că în realitate el este singurul arbitru între partide.

Acăstă dovedă să a dat prin faptul, că liberalii, căci în timpul din urmă au părăsit Parlamentul protestând, au primit buroși puterea din mâna Regelui, iar con-

sideratorii său despărțit de ea fără contradicție.

Din punctul de vedere al teoriei constituționale, faptul se pare anormal, deoarece anomalia dispare în practică, căci ea e aprobată în tăcere de ambele partide mari de guvernământ, cari rivaliză între ele pentru putere. Este un fel de dictatură legală, exercitată de Coroană; ea a fost înălțată ei; dovedă, că nimeni nu a combătut-o.

România agricolă.

VII. Arendașii.

(Urmare).

Deși nu eram novice niciodată în agricultură, și vădusem moșii mult mai mari, cele mai mari din Europa chiar, totuși trebuie să mă turism, că la văderea lor am rămas și noi uimiți: 41 secerători de o singură sistemă și dintr-un an, și 15 de alte sisteme, era ceva colosal. Spunându-i impresiunea și părerea noastră, dênsul ne răspunse, că prin ele a venit să imiteze pe Americani, și să introducă cultura americană în țară!! — Dacă ai venit să imitezi pe Americanii, cari nu există în realitate, deoarece în America proprietarii mici sunt aceia, cari întrebuiță multe mașini, fiind izolați de altă lume în moșile lor, deoarece acolo nu sunt sate, ci numai ferme împrăștiate.

A doua moșie, — proprietatea unei case de binefacere — avea cedrele — fundus instructus al moșiei — nici casă, nici curte, ci numai un şopron de lemn în doi stâlpuri, evaluat în 40 lei și o cărciumă constantă dintr-un bordeu în pămînt, evaluată în 100 lei = 140 lei. Ea nu avea nici brațe, nici sat său cătune, ci numai 10—20 familii de tîrlăși. Arendașul se ședea în casă cu chirie, la Călărași, căci moșia este în apropierea orașului. De cultivat o cultiva aproape întrăgă în bană, cu pluguri aduse dela munte (Comarnic) în 40 plugaruri, cari ședea în 4—6 săptămâni pe moșie, și cu lucrători ambulanți aduși din Bulgaria, pe timbul secerătorului.

Arendașul avea ceva mai multe vite, fiind că avea și balta, care nu o putea arăta: în 200 boi de muncă, 50 vaci de răduză cu progenitura lor, și lăzile în 1500 oi și țigări. Pentru adăpostul productelor, arendașul face un adăpost ușor cu scanduri, pe care la casă de trebuință le lăză și se servia de ele și la alte scopuri, eră pentru vite un saian = un gard despre nord-vest din cocieni de porumb și stuf, pe care după spirarea arendei le ridică, și le ia cu sine remânență moșia în starea, în care se lăsată și datează Dacă.

Dacă dela Baltă înțors, am traversat cu trăsura Bărăganul, trecând peste Ialomița (riu), ca să vizitez alte moșii de peste Ialomița, în plasa Ialomița de jos. Arendașul avea 3 sfiori de moșie una înălță altă, și una dincoce de Ialomița, fiind că de căte 600, 800, 1200 pogone. Ca deosebită moșie nu aveau nimic, eră arendașul își face un mic arman în marginea satului celor 3 vecine, eră casa de locuit o care avea în sat ca proprietate, și un grajd pentru 4 cai. Mașinile și le țineau afară în plăie și soare. După ce am umblat căte-un ceas și jumătate pe fiindcare moșie, în trapul mare al cailor, arendașul mă invită să plecăm la cealaltă moșie și să — a 5-a — păne la care înălță aveam să mergem 8 ore cu trăsura. Î-am mulțumit de ofertă și l-am rugat, ca să mă scotă la gara cea mai de aproape — Tăndărei, — ca să merg la Brăila, și cealaltă moșie a dênsului va rămașe să o vizitez altădată.

In Brăila, drept răpaos și re-

creatiune, o depeșă mă încunoscincință, ca să las tōte afacerile de acolo la o parte și să merg de urgență cu alti solicitatori într'o afacere mai mare în Moldova.

Cu cel dintâi tren am plecat deoarece c'un mare arendaș în Moldova, la Tecuci, și de acolo cu trăsura în sus spre Prut, unde dênsul avea nisice moșii în arendă, ca apoi de acolo după terminare să trezem cu trenul în spre Tîrgu-Ocna, unde dênsul avea și o pădure în exploatare, și totul era mare.

Noua mea cunoștință avea în tîrărășia, cu unii cu alții, numai 18, adecă opt-spre-dece moșii mari în arendă, începând dela Craiova și până la Tîrgu-Nemțu și Bîrlad în tōte unghirile și regiunile tîrei, ca să fiă mai sigur de ele. Si cu tōte acestea, acum o pătise, căci deși era om cu avere de mai multe milióne, totuști acum ajunsese în așa încurătă și strîmtorare, încât câteva mii de lei jucau un mare rol la el.

In Moldova pretutindenea pe la arendași și proprietari erau mai multe vite și mai frumose, culturile mai curate, mai sistematice, conform obiceiului tîrei, dêr casele și ecartele pretutindenea în decadentă și parte ruinate pe moșile mari, și nimic făcut din nou. Si cu tōte acestea, deși în partea locului porumbul se făcuse, era crîșă mare în cereale din cauza prețurilor scăzute, crîșă în lemn și crîșă enormă în banii. Stimul meu cunoscut acum, sprijinându-i arenda dela 3 moșii, a luat în locul lor una și bună, un domeniu în părțile Brăilei de 80,000 pogône cu 30,000 arătură și restul Baltă.

Timpul grăbind, m'am achitat pe deplin de misiunea încredințată, am mai făcut în cale și alte experțise și, întorcându-ne cu trenul accelerat din munții Moldovei, a 5-a dimineață eram în capitală, după un turneu de sigur puțin obicinuit.

(Va urma)

SCIRILE DILEI.

— 20 Octombrie.

Congregatiunea comitatului Albeimelior s'a ținut în Aiud la 29 Octombrie. Adresa comitatului Cianad privitor la prefațarea soților confesionale în scîole ungarești de stat a fost combătută mai întâi de d-l canonico Ioan M. Moldovan, după care au vorbit pe rînd d-nii: Gavrilă Pop canonico, Dr. Bunea, Dr. Vas. Hossu, — totuști din Blașiu, și protopopul Ivan din Alba-Iulia. Membrii români, se ștulege, au vorbit numai românesce, ceea ce i-a supărat grozav pe șoviniști. Subnoterul comitatens Dr. Vassó Laszló dice, că este „cel puțin ne-compleșentă și abus” din partea lor, că deși, mai ales unii din ei, sciu perfect limba maghiară, totuști țin „discuții” într-o limbă, pe care majoritatea membrilor comitatensi nu o înțeleg. La asta replică d-l canonico Moldovan, esprimându-și părerea de rîu, că administrația comitatului Albei de jcs e dată pe mâna unor funcționari, cari nu pricep limba română. La anul acestora, marele șovinist Vassó își vîrșă focul dela înimă dicând, că el ar înțelege lucru, decă ar fi vorba de nisice funcționari din Valahia; comitatul Alba de Jos însă, pe căt scie el, se află în Ungaria (! !) unde nici un ș al legei nu pretinde, că funcționarul să scie limba valahă. A mai vorbit deputatul dietal Dr. Mohay, căruia canonico Gavrilă Pop a voit să-i răspundă, dêr cătă șovinistă isbuțni atunci în sgo-motose urlete de „elă!“ (Jos cu el!) și l'a impiedecat să vorbescă. În fine adresa a fost primită, deoarece membrii români erau prezenți numai vre-o 11, în loc de vre-o 50, căci ar fi trebuit să fiă „Kolozsvár“ înjură pe Română ca un cociș, mai ales pe d-l canonico Moldovan, numindu-l „vulpă bêtără“ etc.

Alegerile întregitore a membrilor în reprezentanța comitatului Brașov se vor face în întreg comitatul Brașov Sâmbătă în 9 Noemvre st. n.

—o—

Monete milenare. In ministerul de finanțe s'a lucrat un proiect de lege privitor la baterea a un milion de corone comemorative milenare. Monetele acestea vor avea pe o parte portretul în relief al monarhului încoronat cu lauri, cu subscrierea: „Intră amintirea Ungariei milenare“ „1 corona 1896“; ér pe cealaltă parte pe Arpad și pe cei șepți principi și un geniu, care duce celul lui Arpad de frâu. Duce cum amintisem ieri, aceste monete vor fi puse în circulație și vor avea prețul unei corone.

—o—

Cancelarii advocațială. D-l Dr. Eu, en de Lemény după o praxă mai îndelungată pe terenul advocațial, și-a deschis șilele acestea cancelarii propriă de advacat în Brașov (Strada Mihail Weiss Nr. 24).

—o—

Comitetul Societății „Petru Maior“ din Budapesta anunță, că localul societății se află actualmente în strada verde (Zöldfa Utca) No. 43, parterre 4, ér adresa președintelui societății „Petru Maior“, a d-lui Drd. Florian Muntean, rigor. în medicină, e: Budapesta, Clinica (Üllői-ut). Publicul românesc e rugat a se adresa în tōte afacerile societății la una din aceste adrese.

Literatură.

Gramatica pentru clasa III primară, de A. I. Odobescu și V. G. Borgovan.

O lucrare bună, de ori-ce natură ar fi, se recomandă singură prin calitățile ei și prin rezultatele, ce ea dă, fără să mai fiă nevoie de vre-o critică. Însă gramatica de care mă voi ocupa acum, prin nouitatea metodei sale, e menită să atragă atenția.

Scrierea de care e vorba se bazează pe sistemul cel mai natural și mai simplu, sistem, care aplicat la limbele vii strînește pîrtă pe căt sciu numele de *metodă orală*, dêr care în definitiv nu e decât aplicare a celei intuitive. Il voiu espune în căteva vorbe.

A merge dela cunoscut la necunoscut, dela concret la abstract, dela simplu la complex, etă calea urmată în gramatica d-lor Odobescu și Borgovan. Omul când vorbesce, nu întrebuinteză numai sunete isolate, nu se servește numai de silabe, de cuvinte, ci de *propoziții*. Elementul primordial și simplu al vorbirei omenești nu e vorba, ci propoziția, ér sunetele grafice, silabele și chiar vorbele sunt risice lucruri fără viață, abstracte, și prin urmare mai complicate, mai grele decât propoziția. Așa dêr punctul de plecare, fiă în predarea unei limbi vii strîne, fiă în predarea gramaticei materne, va fi propoziția. Copilul scie să vorbescă românesce — ca să ne mărginim la noi — usul l'a învîțat ce anume cas său timp să întrebuițeze într'un loc ori într'altul. Ceea ce trebuie să facă studiul elementar al gramaticei este să clarifice și să clasifice diferențele elementelor ale vorbirei, să fiă un *simplu mijloc*, care se-i ușureze copilului mânăuirea limbii, și să-l învețe să vorbi și să scrie limpede românesce.

Calea, care trebuie urmată stă deci lămurită înaintea gramaticului: Întâi propoziția și elementele ei în dependența lor reciprocă — adecația *sintaxă*; apoi elementele propoziției, de astă-dată separate — deci *morfologie*, său cum i-se dice în gramatica de față *lexicologie*; în fine elementele vorbelor, sunetele și scrierea lor, deci *fonetică* și *ortografie*.

Am puté să încheiem aici aceste căteva rînduri, deoarece întrăga metodă se cuprinde în cele spuse mai sus. Dêr vom cerceta carte ceva mai de aproape, mai ales că avem vre-o două trei lucruri de relevat.

Gramatica în cestiune e aşa alcătuită, încât fiă-care capitol începe său cu o compunere (descriere, narativă, comparație) său cu o serie de exemple, apoi vin două

trei reguli, cari se scoat din compunerea ori din exemplele premergătoare. Așa cap. I e o compunere, *Grădina*, după care se arată *părțile vorbirei*; cap. II o serie de exemple, din care se vede ce e *Propoziția* și care sunt *părțile ei principale*; cap. IV ér exemple de propoziții desvoltate cu un atribut, cap. VI propoziție desvoltată cu compliniri, și așa mai departe, în 30 capitole se resumă în același fel totă *sintaxa*, formând materia trimestrului I. Trimestrul al II-lea trată declinarea, ér al III-lea conjugarea.

O observare. Propoziția este elementul vorbirei, și cu ea încep. Dêr ea se compune din mai multe elemente. Care e cel principal, pe care trebuie să-l tratez întâi? Mi-se pare, că nu există propoziție până nu există predicat, adecă până nu este verb. De aceea cred, că verbul trebuie studiat înaintea numelui, deci și conjugarea înaintea declinării. În gramatica d-lor Odobescu și Borgovan numele și declinarea sunt studiate înaintea verbului și a conjugării. Dêr d-lor au trebuit să se conformeze programei oficiale, care într-astfel a rănduit materiale.

O greșeală, care se poate comite foarte leșne, când întrebuițeză cineva metodul sus-espus este, că se perde din vedere *înțegul*. Copilul cetește și învață exemplele aduse, scote din ele regula unui acord său a unei declinări, dêr trecând la capitolul următor pierde firul, care legă o chestiune de cea-laltă. Diu fericire în Gramatica de față acăstă greșeală nu s'a strecurat. Totdeauna după două trei capitole este o *temă*, care atrage din nou în memorie cele învățate; la finele aproximativ al fiă-cărei lunii e o lectie de repetiție lunară, la fiă-care sfîrșit de trimestru o repetiție trimestrială, și la urma cărții una generală, încât elevul solicită de profesor, când se uită îndărăt, vede desfășurându-se limpede totă calea percursă.

Am spus, că după sintaxă și morfologie trebuie pusă fonetică și ortografia. Ar fi însă o greșeală de sărătră la sfârșit, căci sărăsumă atunci în nisice reguli ariile și găle, de care trebuie să ne ferim. Cel mai nimerit mijloc — întrebuițat și în Gramatica, de care e vorba — este să se intercaleze aceste observații în cursul lecțiunilor, ca o aplicare la compunerii și ca o variație după 3—4 lecții de gramatică. Întrebarea e: Cum sărăpută pune în legătură observațiunile ortografiei cu o lecție ore-care, de pildă asupra atributului ori complimentului? Mărturisesc, că nu văd, și nici în cartea d-lor Odobescu și Borgovan n'am putut surprinde vre-o legătură. Singura preocupare, pe care mișă părut, că am găsit-o a fost de a merge și aci dela ușor la mai greu. Întâi sărăsumă despărțirea în silabe, trăsura de unire, apostroful, apoi literile z (d), ș, t, etc... pentru a ajunge în urmă de tot la mult discutabilele à (ă) și à (â, î). Dêcă autorii sărăcondus de vre-un alt gând, eu unul nu l'am vădit.

O ultimă chestiune de amănunt asupra declinării și conjugării. În loc de-a împărți numele pe trei declinări, de-a da exemple seci de memorat și reguli de formării casurilor, autorii iau căte 5 propoziții de număr singular și 5 de plural, făcând ca același cuvînt să figureze în fiă-care propoziție la căte unul din căte 5 casuri. Cu modul acesta învățămîntul gramaticei e întrădevăr intuitiv și lucrurile se țin mai bine minte. Pentru fiă-care formă deosebită de declinare se găsește astfel un tablou limpede și ușor. Ne permitem însă să observăm un lucru: S'a uitat o categorie de substantive feminine, anume cele terminate la singular în à dêr cu pluralul în i în loc de e său ură. De pildă substantivele *lădi*, *răti*, *băti*, așa că nu se pot ali nișă pe lângă *casă*, care are pluralul *case*, nișă pe lângă *marfă*, cu pluralul *mărfuri*. Ar fi trebuit un capitol aparte pentru ele.

Tot așa la conjugare, s'a lăsat o clasă de verbe cu infinitivul în i cum e a hotărî, care nu merge după a 4-a conju-

gare intru căt are forme hotă-răscă-ăște, imi-își-ăsc, deosebire de zidesc-estă-estă, — im, etc. Cred că și pentru acest fel de verbe trebuia un capitol special.

In fine, ca la ori-ce scriere s'ar mai putea și aci cerceta limba și stilul. Dêr numele autorilor din capul cărții ne dispună de asta. — („Constituțional“).

SCIRI ULTIME.

Viena, 31 Octombrie. „Wiener Tagblatt“ publică o depeșă din Paris, în care se afirmă, că raporturile între state de mult nu au fost atât de ingrijitoare, ca astăzi. Mai ales Anglia stă înaintea alternativei său de a se retrage cu rusine, în urma politicei ei nefericite față cu cestuiile din Turcia, său de-a lua unele hotărîri, care o pot aduce în conflict cu mai multe puteri și în urma căruia poate urma o catastrofă europeană.

Berlin, 31 Octombrie. Lui „Berliner Tagblatt“ i-se anunță din Petersburg, că relațiile dintre Rusia și Japonia au devenit atât de acute, încât nu e eschis, că Japonia va declară Rusiei rebel.

Sofia, 31 Octombrie. Cabinetul Stoilow și-a dat dimisia, pe care însă principale Ferdinand încă n'a permis-o.

DIVERSE.

Dare pentru servitori. In Franția se proiecteză un nou soi de dare, ce va avea să se plătească pentru tineră servitorilor. La repartițarea novei dări, guvernul francez ia ca bază numărul locuitorilor. Într'un oraș, care are mai puțin de 5000 locuitori, stăpânul va avea să plătească pentru fiă-care servitor o dare de căte 8 franci. In Paris însă pentru un servitor se va plăti o dare de 30 franci, ér pentru servitor 15 franci. Acăstă nu va fi tocmai puțin, mai ales pentru familiile, cari tin mai mulți servitori. După socotile făcute înainte, acăstă dare va aduce republicei franceze un venit aproximativ de șase milioane franci.

Tâlhăria americană. Din Chicago se scrie: Intr'o séră cinci omeni mascați au oprit un vagon al liniei electrice la periferia extremă a orașului. Doi din ei au rămas cu revolverele întinse la cele două capace ale vagonului, ér cei-lalți trei năvăliră în vagon, strigând: „Mânila în sus!“ după cum fac tâlhării din Occidentul sălbatic; ei începând a jăfui pe pasagerii încremeniți de spaimă. Șese sute dolari, o duzină de ceasornice, bijuterii și alte cădujă în prada lor. Când pasagerii își veniră în fire și voră să se apere, era deja prea târziu. Un pasager fu împușcat în invâlmășela și trei greu răniți. Apoi tâlhării au fugit, și până acum poliția nu lăsat de urmă.

Cea mai grea piesă. Jurnalul „Figaro“ din Paris s'a adresat cătră cei mai renunțăti pianiști francezi cu următoarea întrebare: „Care este cea mai grea piesă musicală pentru piano?“ Tote răspunsurile se cam asemănă între ele, că modul de execuție este mai greu de căt problema tehnică. Însă opinioanele au fost diferite asupra tehnicii. Etă cum se exprimă renunțăti artiști de piano: D. H. Marmontel desemnează ca cea mai grea piesă sonata în „Si minor“ de Chopin. D. Diemer și Planté, cred că cea mai grea piesă este fantasia „Islamei“ de Balakireff. D. H. Pfeifer dice că cele mai grele piese sunt studiile și rapsodiile de Liszt, transcripțiile de Tausig și variațiunile de Alkan, și că nu se poate pronunța care din acestea este cea mai grea. D. H. Delabord crede, că piesa cea mai grea este aceea pe care artistul, la momentul dat, o execuță. Si d. Bériot susține, că simpla scolă a gamelor este așa de grea de filat perfect egal, că pentru a ajunge la acăstă trebuie un exercițiu de o viață întrăgă.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 31 Octombrie 1895.

Renta ung. de aur 4%	120.80	Renta de argint austr.	100.60
Renta de corone ung. 4%	98.75	Renta de aur austr.	120.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	123.75	Losuri din 1860	151.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.—	Acești de ale Băncii austro-ungare. 1043.—	
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.80	Acești de ale Băncii ung. de credit. 472.50	
Bonuri rurale ungare 4%	98.—	Acești de ale Băncii austri. de credit. 395.50	
Bonuri rurale croate-slavone.	—	Napoleoudorii.	9.54½
Imprum. ung. cu premii	161.—	Mărți imperiale germane	58.80
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	143.50	London vista	120.30
Renta de hârtie austri.	100.30	Paris vista	47.70
		Rente de corone austri. 4%	101.10
		Note italiene.	45.10

Cursul pietei Brașov.

Din 31 Octombrie 1895.

Banconote rom. Camp.	9.49	Vend.	9.52
Argint român. Cump.	9.44	Vend.	9.50
Napoleon-d'ori Camp.	9.52	Vend.	9.54
Galbeni Cnmp.	5.70	Vend.	5.75
Ruble rusești Cump.	129.½	Vend.	—
Lire turcescă Cump.	58.60	Vend.	—
Mărți germane Cump.	10.75	Vend.	—
Scrie fono. Albina 5%	100.75	Vend.	101.75

Anunțuri

(inserțiuni și reclame)

Suntu a se adresa subscrise
administratiuni. În casul pu-
blicării unui anunciu mai mult
de odată se face scădément,
care crește cu cât publicarea
se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.”

Preturi și assortiment fără concurență!

Marele
Magazin**D. LESSNER,**VIENA, VI.,
Mariahilferstrasse
Nr. 81—82,
Souterrain, Parterre, Mezzanin, I. Stock.**Secțiunea mărfurilor de lânărie:**

Doublin-Cheviot 120 cm. lat	per metru	65 cr.
Postavuri de dame calitate foarte bună 120 cm. lat	" "	82 "
Postavuri diagonale 120 cm. lat	" "	fl. 1.—
Cheviot uni, în toate colorile moderne 120 cm. lat	per metru	fl. 1.20, 1.55, 1.75.
Stofe de modă englezestă, cea mai bună calitate 120 cm. lat	per metru	fl. 1.45.
Cheviot Diagonal în toate colorile cele mai noi 120 cm. lat,	" "	1.95.
Kammgarn cordonné (Haute Nouveauté) 120 cm. lat	" "	2.20.
Tricot gouffré moda ultimă 120 ct lat	" "	3.50.
Royal gouffré (noutate parisiană) 120 ct. lat	" "	2.60.
Noutățile cele mai exchisite în stofe de modă original englezestă și frantuzestă	per metru	fl. 1.95, 2.20, 2.80, 3, 3.50, 3.75, 3.95, 4.60, 5.50 etc. etc.
Stofe moderne, lătime după	per metru	22, 32, 34, 48, 50, 58, 60, 65 cr. etc.
Barchent și Flanell-Cottons, cele mai noi, calitate superioară, per metru	24, 28, 32, 35, 40, 45, 48, 52, 55, 60 cr.	

Mătăsarie, calitate bună și desin nou și gust destins	per metru	65, 85, 94, 96 cr.
Stofe curată mătase, splendide, ultima modă	per metru	fl. 1.30.
Mătăsarie, scotiană modernă	" "	1.10.
Merveilleux glace fasone, mătase curată în toate colorile	" "	1.05.
Taffetas mille rayes, mătase curată, execuție splendidă	" "	1.25.
Taffetas rayé, mătase curată	" "	2.50.
Taffetas rayé pointu, mătase curată	" "	3.20.
Brocatelle, mătăsarie superioară, desenuri destinate	" "	2.60.
Crepon, curată mătase pentru blouse, execuție elegantă apartă	per metru	fl. 1.50 1.80.
Painches de mătase, original englezesc pentru Jaquete și mantale, fabricat cel mai bun	per metru	fl. 3.90, 5, 9.50, 13.25 etc.
Peluches de mătase în toate colorile	per metru	fl. 1.10, 1.40.
Catifele în toate culorile	per metru	cr. 60, 98, fl. 1.30, 1.50, 2.30.
Catifele în desenuri splendide	per metru	fl. 1.20, 1.30.
Cord Velvet în toate colorile	per metru	fl. 1.45.

În provincie se trimit la cerere Jurnale ilustrate și căete de moștore foarte bogate.

Giro-Conto
la banca
Austro-Ungară.Telefon
Nr. 18.Cec-Conto la
postă nr. 969Giro-Conto
la banca
imp. germană.**JACOB L. ADLER,**

Brașov. Piața mare Nr. 1. Sibiu.

Revisuire gratis a efectelor și losuri supuse sortirii.

cumpără și vinde monede, hârtii de valoare, devise după cursul dilei cel mai mare — respective cel mai mic; reșcumpează fără nici o detragere tot felul de cupone; sconteză polițe comerciale indigene și streine cu înlesnire și cu o dobândă culantă; efectueză incassări de polițe, asignații, recipise, pe toate piețele Europei, cum și transoceane; acordă avansuri pe hârtii de valoare, losuri, monede până la 90%; predă asignații pentru crăi și care piață comercială internă și externă foarte ieftin, asignații destinate pentru Buda-pesta și Viena franco fără spese; primește depunerî de bancă spre fructificare în conto-coresnt și bonifică după invoare până la 5% netto dobândă; recomandă pentru plasarea de capitală scriurile fonciare cu 5%. Premie ale băncii comerciale ungare, asemenea scriurilor fonciare 5% ale „Albinei”, institut de credit și economii, precum și scriurile tonciare urbane și rurale din România, care după cursurile de astăzi aduc 5¾ interese; asigură foarte ieftin ori și ce losuri la sortiri cu câștigul cel mai mic, contra diferenții cursului. Comunică informații și sfaturi consciente specialiste prin corespondență.

649,22 50.

ABONAMENTE

LA „GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe săse luni	6 fl. —
Pe unu an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe săse luni	20 fr.
Pe unu an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anu	2 fl. —
Pe săse luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anu	8 franci.
Pe săse luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se facu mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se voră abona din nou, să binevoiește a scrie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrația „Gazetei Transilvaniei.”